

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Sibiu, 15 Februarie, 1884.

Întrunirea elementelor heterogene în o partidă și scopul pronunțat de a exploata viitoarele alegeri dietale pentru a putea ajunge la cârma statului — eată signatura țilei în politica internă. Pre noi nu ne poate lăsa în apatie curentul actual în politica internă a țerei, căci sîntem în ajunul alegerilor și dacă nu ne vom orienta, tare ușor poate trece și perioada aceasta neexploatăată preste capul nostru, cum au trecut celelalte multe, ale căror triste urmări iau pe și ce merge dimensiuni tot mai mari.

E foarte caracteristic pentru timpul actual, că aproape peste întreaga Europa s'a estins un curent puternic reacționariu în sensul cum se esplică astăzi reacțiunea. Și ce e mai caracteristic este impregiurarea că preste tot locul au dat mâna elementele cele mai eterogene și au format partide mai toate cu scopul vedit de a produce schimbare în sistema de guvernare, însă fără a-și formula precis programa, ca lumea să cunoască adevăratele tendențe și scopuri urmărite. Și ce e mai caracteristic e preponderanța catolicismului rîvnitoriu către domnirea lumească.

În numărul trecut am schițat în conturi generale icoana noii partide conservative, ce se plămădește în Ungaria. Elemente mai eterogene cu greu va afla omul la o partidă, ce vrea să stăpânească situațiunea. Prin pășirea ei pe terenul vieții publice s'a născut din nou antagonismul între confesiuni. E caracteristică această aparițiune, însă ea e fapt și nu noi sîntem chemați a o delătura.

De 9 ani de zile guvernul actual a chivernisit statul după cum a creșut el că trebuie să chivernisească. Pas de pas am pierdut toate pozițiunile cari ne mai scuteau încâtva și ne ocroteau în dezvoltare noastră națională românească, cu toată ziua ne apropiem tot mai tare și încă ne apropiem de momentul, când vom putea dice: nu mai avem ce perde, și atunci vom recurge la mijloacele extreme de apărare; aceasta a fost adevărata stare a lucrului, și toate partidele, fără deosebire de culoare cînta osana guvernului, și nu se aușia un singur cuvînt ca obiecțiune contra acestei proceduri distrugătoare. Și ce se vede acum când pe toate terenele este introdus esclusivismul maghiarismului, un merit nedisputabil al guvernului actual, unde justiția, comunicațiunea, administrațiunea, învățămîntul public, cultele cu un cuvînt, când nu mai este nimic de câștigat un nor de vijelie se descarcă asupra Ungariei. Sermanii de catolici sînt amenințați de moarte prin tiranicul de calvinism al dlui Tisza, care de 9 ani de zile n'a făcut altceva decît a scurtat biserică catolică. „Dela intrarea erei celei noue grele lupte trebuie să supoarte catolicismul în Ungaria spre ași putea asigura pozițiunea publică din care vrea să o scoată calvinismul. Și cine va nega, că zelului calvinic constant și lăcomiei acestuia, asemenea armonice conlucrări a confesiunilor surori le-a succes a ocupa în pace mai multe pozițiuni? Se examinăm numai personalitățile din oficiile publice dela ministerii până la servitorii de cancelarie, și vom afla că pretutindinea calvinismul e în preponderanță. Tot așa se află lucrul și la instituturile publice de învățămînt începînd dela universitate, până la cea din urmă școală de pre sate, sau până la grădinile pentru copii mici, asemenea la denu-mirea judecătorilor și la cea a savanților în academia ungurească de științe. Pretutindenea sînt numai calvini încât pretutindenea te isbesci de ei. La privirea acestei priveliște ce se repeșce de ani de zile fără scrupuli chiar și la omul cel mai liniștit i se urcă sângele în față”. Așa se tînguesce o foaie clericală.

Auși minune. Cine ar fi creșut că după un trecut atât de glorios de 9 ani de zile se aușim asemenea invinuirii la adresa unui ministeriu, din care partea instrucțiunii publice și a culturilor este încredințată unei persoane ce face parte din una dintre multele congregațiuni catolice? Apoi oficiile publice în mâna calvinilor! Noi credeam că dacă cineva face pretensiune la spunerea adevărului, apoi

el numai față cu naționalitățile poate face imputare confratelui franciscan din guvernul actual.

Acest antagonism confesional e de tot neobicituit chiar acumă când noua partidă opozițională aspirează la cârma statului. Dacă față cu bisericile necatolice din stat nu s'a făcut destul de cătră cei de acumă ce vom astepta dela cei ce vor, veni în urma lor.

Dacă nu s'a distrus destul până acumă, și cum că mult s'a distrus — noi o simțim cu durere prea cumplit — la ce avem să ne așteptăm în viitorul cel mai de aproape sub noul sistem ultramontan feudal?

În adevăr sînt de tot posomorite prospectele cele mai de aproape. Și aceasta nu numai la noi ci precum am dis în Europa întreagă se petrece cu mult sgomot. Germania de 12 ani ne arată spectacolul cel mai drastic în privința aceasta, și astăzi am ajuns să vedem pre catolici luptînd braț la braț cu protestantismul contra bărbatului de fer, care a făcut unitatea Germaniei. Franca abia și a emancipat învățămîntul public din mâinile iesuitorilor, și ultramontanismul pe două canale a năvălit din nou asupra ei. Italia se ține bărbătesce și scim în ce stadiu au ajuns astăzi lucrurile. În România lucrurile au ajuns până la gradul suprem, așa că Sântul Sinod a trebuit se ia măsuri energice pentru salvarea ortodocsismului. În Austria ultramontanismul e la cârmă, și doară numai Spania e mai pre sus decît ea. În Bosnia și Erțegovina ege-monia ultramontană provoacă discutii în delegațiunile intrunite.

În fața acestei poște de domnire lumească și intoleranță religioasă, dacă mai adaugem și feudalismul aristocraților noștri, trebuie se ne întrebăm: ce situațiune ne mai așteaptă pe viitor? Se vor reactiva poate timpurile „cu trei națiuni și patru religii recepte”, sau doară se va reactiva numai concordatul introdus pria patenta din 8 Octomvre, 1856?

La tot cazul va fi bine să urmărim cu atențiune cursul lucrurilor, căci prospectele nu se recomandă din nici o parte, și egalitatea nu se mai predică în tot locul nici de bisericile creștine.

Revista politică.

Sibiu, 15 Februarie 1884.

În politica internă a statului nostru, dacă vom abstrage dela cursul normal al lucrurilor parlamentare, nu sînt momente mai de însemnătate și vrednice de înregistrat. O miscare mai viuă se observă însă în publicul neinteresat direct la afacerile publice. În prima linie merită a se aminti preparativele pentru campania electorală. Fie care partidă ține revistă peste contingentul seu cu cugetul nu numai de a ținea laolaltă pe aderenții sei de până acumă ci și pentru a spori dacă se poate numărul acestora. Aceste pregătiri se arată deocamdată în dese adunări de constituire a comitetelor și în pregătirea de programe și manifestări, care mîne poimîne vor fi adresate publicului alegetoriu.

În politica esternă obiectul de interes e și acum „reconstruirea alianței dintre Rusia și Germania” sau pentru a nu descepa susceptibilități dicem: alipirea Rusiei la alianța europeană centrală. Mai tare se simte efectul acestei modificări în Franca, care cu drept cuvînt se poate dice că este astăzi izolată; republicanii se mîngăie cu speranța că schimbările diplomatice din urmă nu vor altera întreagă politica rusească. Într'aceea temerea de o substituire a alianței centrale prin vechea alianță a celor trei împărați resuflă și din inimele unor concetățeni din imperiul nostru, cărora nu le vine la socoteală să mai facă earăși tovarășie cu Rusul.

Aneciunea Mervului din partea Rusiei a deșteptat temeri în Anglia. În Sâmbăta trecută aceasta acuișițiune rusească a fost obiect de discuțiune în parlament. Cu aceasta ocaziune s'a constatat că sînt mulți bărbați politici cu prevedere, care nu se invoiesc cu aceasta cucerire rusească, temîndu-

se cu drept cuvînt, că Rusii mîne poimîne vor periclita Indiile. Partea cea mare a Englezilor și între acestia și guvernamentalii, se mîngăie cu ideea, că Asia e destul de mare, pentru ca să poată încăpea intrînsa și Rusia și Englitera.

Diarele din România ne aduc scirea despre fusiunea tuturor fracțiunilor opoziționale în o singură partidă. Inceputul la făcut domnul Dumitru Brătian prin un manifest public, unde a încheat cu cuvintele; „Jos regimul corupțiunii și al minciunii. Acestui manifest, care a făcut ronda prin toate diarele dincolo a urmat un al doilea manifest al prințului G. Bibescu. Devisa domnului Bibescu este toți sub același drapel, avînd un cap unic, conservativii și liberalii cu Catargiu Cogălnicean și Vernescu se nu formeze decît o partidă se naibă decît un cap”.

Tot din acest isvor ni se pare că și-a luat și „Pester Lloyd” informațiunile când ne spune că țiarul „Timpul” se va contopi în „Binele Public.” „Resboiul” în Nr. din 14 Faur ne aduce scirea despre moartea generalului Cristian Tell. Generalul Tell a jucat rolă însemnată în viața politică a României. După Borescu Tell. Unul câte unul dispar luceafării României libere, ducînd cu ei binecuvîntarea țerei și lăsînd-ui moștenire roadele ostentelor lor.

Dela teatrul de resboiu din Africa se confirmă scirea, de nou că Tocarul este predat. Suakim e amenințat, trupele negrilor revoltându se refuză a preda armele amenințînd că vor trece în tabera rebelilor. Din acest motiv admiralul englez Hewett ține trupele marine la sine și va trimite numai o brigadă de flotilă la Trinkikat. Soartea resboaielor în aceste locuri e cu totul neprecalculabilă pentru că semințiile fanatiche africane sînt schimbăcioase ca vremea și la primul desastru se risipesc ca pulberea în vînt.

Mai una.

Domnului Diamandi Manole „deputat al sinodului” i-a venit poftă mare de a-și face unele și altele socotele în afaceri administrative bisericesti nici în coaci nici în colo, ci deadreptul cu Preasânția Sa actualul arhiepiscop și metropolit al nostru, și ca să le și facă, nu mai are paciența de a accepta întrunirea sinodului procsim arhidiecezsan și mai apoi a congresului, unde acelea poate că ar avea locul lor: ci-și pune la moment conturile sale într'o foaie periodică străină de biserică noastră, adecă în „Gazeta Transilvaniei”, creșind a bună seamă după priceperea dsale, că acolo este forul competent pentru desfacerea unor astfel de ecotele.

Pornirea aceasta a dlui „deputat sinodal” poate că noi o am trece deocamdată cu vederea, fără a lua notiță de ea în coloanele foaii noastre, dacă dl Diamandi Manole și ar face de lucru numai cu persoana preasânțitului nostru arhiepiscop, care de sigur va fi sciind locul și modul, unde și cum să întimpine ori-ce afront, chiar și din partea celor supuși jurisdicțiunii sale canonice; dar fiindcă dl Diamandi Manole în Nr. 18 al „Gazetei” unde și face socotelele, identifică de nou redacțiunea noastră cu persoana preasânțitului arhiepiscop și metropolit, și ne cuprinde și pre noi în acelea socotele: caută să mai grăim și noi două-trei cuvinte, pentru a termina cu dl Diamandi Manole.

Dsa, genial cum este, a inventat o apucătură nouă, cu carea crede că îi va succede a ne discredită sau cel puțin a ne mai vecsa pe noi, și a da o lovitură nouă supremului demnitaru al nostru bisericesc, sau cel puțin a mulțumi gustul celor dela „Gazeta”. Productul cel mai nou al genialității dsale este mistificarea ce o amintim mai sus, cu „înaltpreasânțitul redactor” al foaii noastre „Tel. Rom.” În adevăr genialitate, și încă chiar originală genialitate!; numai că trebuie să o spunem dlui autor, că s'a cam întărđiat cu ea, pentrucă dsa o putea aplica preabine acea frasă a sa genială de o mie de ori tot așa cum

o aplică astăzi, începând încă dela întemeierea foaiei noastre, adică dela anul 1853 încoace, o putea aplica tot cu atâta drept, cu cât o aplică astăzi, la toți arhiepiscopii noștri, și pe timpul vacanțelor la ori-care vicariu arhiepiscopesc, cari toți au avut dacă nu mai multă, dar de sigur atâta influență asupra foaiei noastre, câtă o are astăzi preasântitul arhiepiscop actual; va să dăcă au avut supraveghierea și controla în ce privește direcțiunea generală a foaiei noastre, și această influență mai ales dela moartea neuitatului fondator al acestei foi este și rămâne pentru totdeauna nu numai un drept, ci chiar o datorință oficială pentru toți cei ce stau și vor sta în fruntea comisiei administrative a tipografiei noastre archidiece-sane.

Noi am dis-o deja într'alt Nr. al nostru, că dl Diamandi Manole poate fi superat pentru schimbările întâmplătoare în personalul redacțiunii foaiei noastre; o dăcem și acum că da, poate fi superat, de vreme ce nime nu'l poate sili să aibă altă inimă față de ai sei și apoi față și de alții, de cât aceea ce o are; însă dogma sa despre înamovibilitatea absolută a redactorului instituit la „Telegraful Român“ de marele arhieru Andreiu, dsa nici când nu o va putea dovedi nici cu însăși cuvintele testamentului fericitului fondator, nici cu logica sănătoasă, nici cu invocarea unei sau altei autorități de oameni muritori, fie ei de altminte cât de mult stimați și din partea noastră. Tot ce mai putem atesta dlui Diamandi Manole celui de ađi, este: preocupățiunea dsale preste măsură, cu carea strică mult în loc de a direge, apoi în loc de a fi fericitul făcător de pace cum era mai înainte cu câți-va ani, acum însuși seamănă semința, și nutrește burueana discordiei în sinul bisericii, căreia aparține. La preocupățiunea dsale vor contribui probabil între altele și afecțiunile sale de rudenie, dar mai mult va contribui proverbul citat de dsa, și aplicat la dsa: „Wie der Schelm ist, so denkt er.“

În celelalte, dl Diamandi Manole ne ofere concursul seu la aceea, ca să discutăm cestiunile sulate de dsa „din punctul de vedere al principiiilor“. Ce ispită grea pentru noi! A nu asculta pre dl Diamandi Manole când dsa se pune pe principii, pe interese generali ale națiunii și bisericii, în scurt: pe pedestalul de unde se propagă doctrinele înalte și toate luminile conducătoare chiar și pentru prelații bisericii noastre, — ar fi un lucru dacă nu neurban, dar de sigur nepopular, pe când astăzi draga de ea popularitate este un scop principal pentru cei mai mulți din cei ce fac vorbe mari, și poate că chiar nici nouă nu ni-ar strica puțin venătoare de popularitate, fie măcar cu armele și istețimea dlui Diamandi Manole celui de ađi. — Dar apoi a ne pune noi la discușiuni de principii cu genialul nostru universal, cu dl Diamandi Manole: aceasta ar fi o întreprindere de tot riscată, pentru carea noi nu avem destul curagiu. Recunoaștem că între noi și între dl Diamandi Manole, cât pentru principii și deducțiuni logice, există o prăpastie mare, carea dsa nu o vede și în carea deci nu am vrea să cadă dl Diamandi Manole; pentru aceea credem că va fi mai bine să terminăm cu dsa, lăsându-l în pace, sănătos și curagios acolo, unde se află.

Din România.

Nicări n'au fost doară atâția oameni marinoși ca în România. Această nobilă însușire a caracterului românesc o am eredit dela străbunii noștri, și ea stă neatinsă de spiritul crassului materialism de astăzi, — neatinsă, curată ca lumina soarelui, și se manifestează în fapte mărețe, spre uimirea lumii streine și spre mulțămirea noastră.

În zilele trecute murise la Nizza un venerabil patriot român cu numele Vasile Paapa, care urmând străbunilor noștri — au lăsat o frumoasă avere pentru scopuri filantropice.

Credem că facem bun serviciu publicului nostru reproducând unele părți din testamentul răposatului.

Reproducem deci după „Telegraful“:

(Litera C.) „Via tot din Nigoveni, alături cu șoseana răscumpărată de plata embaticului, care se va vinde imediat după moartea mea de cătră executorul meu testamentar și de suma ce se va prinde din vândarea ei se va da scoalei de meserii din Ploiesci pentru dezvoltarea și încurajarea elevilor care se vor destinge.“

(Litera D.) „Moșia numită din Valea Boului din dis. Prahova. Venitul acestei moșii evaluat de mine la 3000 fr. îl destin pentru întreținerea scoalei primare și a bisericii de acolo fondate amândouă de mine, întrebându-se după

cum prin anexatul aci buget scris de mine, ear moșia se va arenda sau prin licitație sau cu buna învoire după cum va crede mai avantajos executorul meu testamentar.“

Din averea mobilă.

1. „15,000 franci „Asilului Elena“ pentru a se dota 5 eleve din cele ce au terminat studiile cu succes.
2. „10,000 franci scoalei de meserii din Ploiesci pe lângă valoarea viei după ce se va vinde.
3. „10,000 franci pentru gimnasiul din Giurgiu.
4. „60,000 franci pentru construirea unui internat de băieți și crearea unei școli profesionale în Valea Boului acest internat se va întreține cu venitul anual ce îi destin din dobânda efectelor inalienabile.
5. „20,000 franci pentru completa mobilare a internatului.
6. „12,000 franci pentru trimiterea în Franca a unui elev admis prin concurs dintre cei mai buni ai gimnasiului din Ploiesci spre a studia ingineria în curs de 4 ani.
7. „5000 fr. pentru de a se dota 10 fete de țărani din comuna Gorut, (valea Boului) din cele mai serace și orfane.
8. 5000 fr. pentru a se distribui cu ocașiunea înmormântării mele la familiile din Valea Boului, dându-se orfanilor și văduvelor îndoit.
9. „10,000 fr. donațiune scoalei pentru învățătura poporului român dela sf. Ecaterina.
10. „5,000 fr. pentru scoala fröbeliană tot de acolo.
11. „50,000 fr. se vor depune la Casa de consemnațiuni pentru construirea unui observator, pe lângă alte sume ce ar da guvernul sau particularii.
12. „10,000 fr. pentru construirea unei școli primare în comuna Valea Călugărească din Prahova.
13. „400,000 fr. vor constitui un fond inalienabil, depus la casa de Consemnațiuni spre a se întrebuința venitul lor după cum mai jos menționez:

„Destinațiunea venitului celor 400,000 fr. care vor sta depuși la casa de Consemnațiuni va fi cum urmează: cu venitul lor, care calculându-se pe 5 la sută produce 20,000 pe an se va întreține pe tot anul internatul ce se va construi cu cei 60,000 ce am destinat mai sus având 20 paturi pentru 20 elevi și calculându-se larg, câte una mie fr. pe an de fie-care, — nutriment, vestimente, cărți și celelalte măronțe spese precum: încălzit, luminat, spălat și celelalte.

În această mie de fr. pe an se va cuprinde și salariul a doi servitori pentru curățirea localului, precum și micile reparațiuni anuale; se va da preferință în admiterea elevilor familiilor din comunele circumvecine din Valea Boului adică: Apostolache, Popeștii, Gornetul cu Chirculești Udrești și Morlogea.

Mobilatul, având a se face odată pentru totdeauna cu cei 20,000 lei, ce destin ad hoc, suma de una mie fr. pe an se crede a fi suficientă.“

Acestea sânt toate legăturile care privesc pe Stat propriu dis, pe județe și comune.

În testament se mai dispune următoarele: Acolo unde se vorbesce de evaluarea averei mobile se dăce:

„Adecă 438,700 fr a se distribui odată pentru totdeauna executorul meu testamentar.“

Apoi se adaugă: „Executor testamentar las pe d. Constantin Vrana, pe care îl rog să îndeplinească cu conștiință cele stabilite aci de mine, lăsându-i toată latitudinea de a lucra cum va crede mai nemerit, spre a reuși să facă binele.“

„Averea fiind în valoare nominală, se înțelege că și legăturile se vor distribui tot nominal și în efecte.

„Actele epitropiei sânt în lada de fer din odaia din colțu, ear cheea în cassa de fer din odaia de dormit.“

„Încă odată rog pe Costică Vrana a lucra cu conștiință a renanța la servicii publice și a se ocupa să execute acest testament.“

„Pentru o mai întinsă conștiință și de toate celelalte dispoșițiuni testamentare și legături, alături și o copie nelegalizată de pe testament scoasă și scrisă de subsemnatul.“

Din suma de 438,700 reposat într' fericita memorie Basile Paapa a lăsat să se dea: 6,000 servitorilor din casa sea, 2,000 vierului seu, 6,000 unui arendaș dela Valea Boului, 4,000 unei servitoare dela moșie, 4,000 bucătăresei.

Omorul din 9/21 Februarie.

Îndată ce s'a răspândit scirea despre omorul ne mai pomenit în orașul nostru, autoritățile competente au început a face cu toată energia cercetările necesare de o parte pentru a erua pe făptuitori și ai da în mâna justiției, de altă parte pentru a linisci opiniunea publică, care e cuprinsă de spaimă și indignațiune justă în fața unei crime atât de oribile.

Sâmbătă s'a făcut din întâmplare o descoperire, menită a da directiva pentru cercetările ulterioare. În aceasta s'a îngropat, după cum am anunțat deja, cadavrele ucise și mutilate ale nenorocitelor victime din familia Friedenwanger. Înainte de îngropăciune se adunase o imensă mulțime de popor lângă spitalul civil, de unde avea să pornească conductul funerar. Cu această oca-

siune un om din public veđu sub boltitura podului celui mic, de lângă grădina spitalului, un obiect alb. Unii copii se băgară sub pod și scoaseră afară un lepedeu mare de pânză, un cuțit, un stilet și două picioare de sobă (cuptor). Toate obiectele, afară de stilet, erau mângite de sânge. Se dă cu socoteala că aceste obiecte le-au aruncat ucigașii în fuga lor dela locul crimei până la moara din strada firezelor (Schneidmühlgasse), unde ucigașii de asemenea pus-seră foc pentru a abate atențiunea publicului dela incendiul din strada, unde s'a comis omorul. Cuțitul aflat poartă marca „Szabo Sibiu“ și fu recunoscut de acest cuțitar, ca product al seu fără ca să-și poată aduce aminte, cui l'a vândut. Cuțitul e de cele mari, foarte ascuțit și cu vârful rupt, se vede a fi folosit de multă vreme. Lungimea e de 17 cmt., lățimea de 2 ctm. Prășelele sunt de corn de bou, coada cuțitului avea mai multe urme de sânge, dar și mai multe stribături. Picioarele de sobă sânt dela o sobă veche, fiind ruginite tare. Capul deasupra e l'a ambele plin de sânge, un picior are șiroful, care la legat de sobă. Pe acesta se ved pieri lipiți cu sânge, cu deosebire se cunoasce o buclă brunetă deschisă, de bună samă din capul copilului ucis.

Stiletul fabricat din oțel, fiind strâmb la vârf se pare că a fost întrebuințat la spargerea dulapurilor. Pe stilet nu se află urme de sânge, ear pe lepedeu puține.

În același timp a aflat la același pod un copil alt cuțit, dar un om necunoscut din public i l'a smăcit din mâni, fără de a l' depune însă la poliție. Ar fi bine când s'ar putea erua acest individ suspect.

Tot Sâmbătă s'au mai aflat în altă strada într'o groapă nesce pantaloni roșii învechiți, care au pete de sânge și arsură. Și acești pantaloni se poate se fie ai unuia dintre ucigași.

Publicul încă desvoaltă mare activitate, căutând prin unghiuri ascunse, unde crede că s'au putut pitula obiecte de corpora delicti. S'a pus în circulațiune o listă de subscripțiune pentru a colecta o sumă suficientă drept premiu pentru cine va afla pe făptuitori. Un asemenea premiu de 200 fl. a asigat și ministerul de interne prin comitele suprem din loc spre același scop.

Luni s'a făcut o perchisițiune de casă într'un loc și s'au constatat nise momente agravatoare contra proprietariului, care fu de loc arestat din partea poliției și predat tribunalului. Scirea aceasta s'a răspândit ca un fulger prin cetate și urmarea a fost că un public numeros și curios s'a îngrămădit în strada Urezului înaintea tribunalului.

Când veđi această mulțime mare, discursând și gesticulând cu foc, și se pare că te afli într'o epocă de baricadări.

Altă scire și mai senzațională este arestarea a doi complici în Sas-Sebeș, cărora le a trebuit doue zile până ce au sosit în Sibiu cu escorta. Nu pricepem, cum într'o cauză atât de gravă, unde tot momentul e decisiv pentru soarta ulterioară a investigațiunii criminale, escorta tere după sine pe drum doue zile întregi pe înculpații prinși.

Cei doi complici arestați în Sas-Sebeș: M..... june și G..... însurat, de naționalitate sasi, au plecat de acolo cu escorta Luni dimineața și s'au îndreptat în Merceurea un fotograf i-a fotografat de bună voie. De acolo a plecat legați, unul cu un cofer în mână, și ajungând la Săliște au petrecut noaptea în prinsoarea judecătorei de acolo. Un public imens aglomerat în strada Urezului aștepta cu neastâmpăr sgomotos să sosească înculpații Marți înainte de ameađi, însă escorta a întârziat. Se vorbesce, că în comuna Cristian, de unde e născută servitoarea ucisă, poporul era pe aci să facă însuși în modul seu justiția escortaților.

Direcțiunea de aici voinde a accelera treaba a trimis un sergent de poliție cu fiacru închis la Săliște, pentru a aduce pe înculpați. Aceasta măsură era dictată de considerațiuni serioase. Transportarea pedestră potea să provoace în masele de public adunat tumulte sau alt pericol. Fiacrul polițian a sosit la 5 oare în Sibiu cu înculpații, însoțit de o mulțime de alte căruțe private ce merseseră în calea escortei, și de alți curioși. Transportul s'a oprit mai întâiu la caserna gendarmeriei, unde fû înscințat, de aci apoi fiacru a plecat încungiurat de gendarmerie cătră tribunal în strada Urezului, unde abia se străcură printre masele compacte ce-l impresurau. Numărul publicului se spori și mai tare, era o imbuldală teribilă, nu puteai străbate să veđi obiectul curiosității neastâmpărate. Gendarmeria a trebuit să cucerească pas de pas tot terenul. Înaintea porții tribunalului situațiunea era chiar critică, fiacru sta locului, cei din întrul fiacrului încă nu se puteau cobori. Deodată se deschide poarta și fiacru intră în curte și cu acesta și pu-

blicul imediat împins de masele dinapoi. — În urmă poarta se închise și inculpații fură predați judecătoriei, în ale cărei mâni se află încă de Duminică cel mai agravat inculpat Kleeberg.

Insinuațiuni malițioase.

Se revoaltă sângele în tot omul binesimțitoriu când vede cu câtă maliție exploatează diarele maghiare ori ce ocaziune spre a înegri națiunea română, și aceasta sistematicesce fără nici un scrupul de conștiință. Orice faptă ticăloasă odată comisă se aruncă în spatele națiunii noastre cu tendința cea mai vădită. Tot așa și diarele noi tendențe din loc, trebuie să scoată din tăcere și pre omul cel mai pacinic. Din incidentul cruntului omor de aici diarele maghiare primesc corespondențe din Sibiu, în care se dă că făptuitorii acestui omor crunt sunt țărani români. Așa diarii guvernamentale „Nemzet” așa „Magyar Polgár” din Cluj; alte diare „unguresci” nu am ctit, căci ne-am disgustat preste măsură vădind atâta ușurință din partea diarelor, cari pretind a fi serioase, și nu pregetă a presenta publicului lor niște insinuațiuni și calumnii atât de nefondate. Ansa la aceste denunțări au dat diarele germane din loc, cari nu află cu cale a descoperi numele și starea familiară a persoanelor compromise în această afacere, au creșut însă de oportunitate să spună lumii că în seara omorului la casa masacraților un oare-cine a apostrofat românesc pe o servitoare și nu cânte, ci să și groasă de drum, apoi că s'a aflat o cămașă de pânză groasă; ca apoi din aceste cui i place a ceti printre șire, și are și dispozițiune a ne calumnia, să dea curs liber meseriei atât de detestabile în era înfrățirii. În interesul adevărului trebuie se spunem că persoanele arestate până acuma sunt din societatea săsească și anume din clasa inteligentă.

Contra acestor persoane ce se află deja în arest preventiv, sunt o sumă de momente agravatoare. Mai multe *corpora delicti* ce s'au aflat în urma investigațiunii pe la locuințele acestor criminali, se consideră de indicii sigure pentru eruarea inculpațiilor. Opiniunea publică, sub care de astădată nu înțelegem și pre neobositii și tendențioșii colaboratori la statistica criminală a Germaniei, a și fiscalat deja în mod instinctiv pe indiviții arestați de făptuitori ai crimei teribile.

Trebuie să vină și diarele germane de aici odată la convingerea sănătoasă, că nu este lucru onest a stigmatiza la ori ce ocaziune pe întreg poporul român în totalitatea sa, ca pe unul ce apriori este destinat a nasce subiecte perverse, stricate și criminale. Numai reutatea rafinată generalizează casurile concrete singurate și deduce prin concluziuni trase ca de pâr netrebnicia unui neam întreg de oameni.

Ne am vădud siliți a face aceste observațiuni pentru că ur indignațiune am trebuit să observăm într'un șir de ani, că în rubrica locală se observă foid de aici de câte ori se înregistra casuri de criminalitate, totdeauna când respectivul din nenorocire era român, se accentua în mod consecuent, sistematic și demonstrativ caracterul de naționalitate a criminalistului, pe când în casurile când crimele erau comise de sași sau germani, consecuent, sistematic și demonstrativ, probabil pentru a face lumea cultă din Germania să creadă că din trupina germanilor din orient nu pot incolți asemenea mlădițe uscate și bune de a fi aruncate în foc.

Premițind aceste observări atragem atențiunea publicului nostru asupra detaiurilor ce le publicăm la alt loc despre acest omor și despre cele ce sau putut constata până astăzi în această cauză criminală fără părechie în anelele criminale din Orașul nostru.

Varietăți.

* În zilele acestea a sosit la Tipografia arhidieceșană în Sibiu primele esemplare dela **Portretul bar. de Șaguna** în format mare de 50 X 66 cm. din *Atelierul de fotografie* al Dnului Carl Divald în Budapeșta. Portretul e lucrat cu multă măiestrie și este un adevărat decor pentru fie-care casă română. — Prețul se poate vedea din anunțul foaiei noastre de astăzi.

* (Regina României în Stockholm). Din capitala Svediei se scrie: Peste câteva luni orașul Stockholm se asteaptă la o interesantă vizită prințiară. Regina României Elisabeta rudă de aproape cu regina Svediei și Norvegiei va fi oaspele curții noastre. Regina voeșce a asista la reprezentarea

operei „Năga” al cărei text e compus de regina României și a cărei musică e arangiată de dl I. Halström. De curând au sosit costumele pentru această operă din România unde se petrece acțiunea și solistii noștri sunt deja gata cu studiarea părților lor. Regina Elisabeta a mai stat acum vre o opt-spre dece ani câtva timp la rudele sale svediene și ea de atunci incoace se interesează foarte mult de țara noastră și mai ales de literatura noastră.

* (Balul român din Viena.) Până ce ne va sosi un raport despre balul tinerimei române din Viena ne mulțemim cu cele ce aflăm de ocamdată în foile capitalei austriace. Eată cum descrie „Neues Wiener Tageblatt” auri: „De vre-o câțiva ani Românii joacă un rol însemnat în istoria carnevalem vienzese; ei și-au cucerit aici o pozițiune de elită și nu se mulțemesec numai a și-o conserva, ci caută a și-o întări din ce în ce mai tare, o intențiune, care în anul acesta le a succese prea bine.

Sala dela „Grand Hotel” unde s'a ținut Sâmbetă seara „Balul Românilor” s'a arietat cel puțin cu jumătate prea mică pentru puterea atractivă a festivității distinse și plăcute de carnaval, o impregiurare care a avut consecunța sa, că Românii au ajuns în prima jumetate a balului într'o strimțorare mai mare decât în ori și care ciocnire din ultima campanie ruso-turcească; abea după prima pauză, când o parte din societate s'a depărtat din câmpul de luptă al jocului retrăgându-se în urma unor crize în garderobe în disordine, situațiunea a devenit mai plăcută și mai acomodată pentru joc. Cu toate simpatiile însemnate veniți români lipsiți, cărora le vine bine însemnatul venit curat al balului în suma de 3000 fl., totuși ar fi fost-la loc o moderațiune cu privire la invitări; când oaspeții balului trebuie să elupte formal ori ce pas de joc și la supeu, scaun și ori ce beutură, scopul de petrecere al balului se pare totuși încâtva păgubit. Sau e de lipsă ca nesunțele cămpansive de bal ale Românilor să se restringă încâtva sau trebuie să se aleagă pentru ele un teren mai larg decât poate să-l oferă sala dela „Hotel Grand”.

După această mică și acomodată predică dejenitoare trebuie totuși să constatăm, că balul Românilor a avut în anul acesta un rezultat mai strălucit decât ori când întrunind un public cât se poate mai distins. Pentru patronese dl Giani arangiașe în aripa laterală a salei, despărțită prin colonne, un cort improvisat cu gust și abundanță, în mătășă roșie și în aur, în care ocupaseră loc doamnele Maria Dumba împreună cu tēnera și afabila sa fică Clarisse de Lindheim, contesa Traun-Abensperg și baronesa Catinca de Vasilco; dintre celelalte patronese damele Sevastia de Carp, Victoria de Grigorcea și Victoria Umlauf de Frankwell au fost impedeate a veni prin indispozițiune, Matilda Dumba Germani și Aurelia de Trașpa-Kron prin absentare dela Viena.

Pe la 1/4 11 oare a venit dela festivitatea costumate din casina militară protectorul balului arhiducele Rainer și aș în conversațiune viuă cu patronesele și cu alte personalități până după meșul nopții; ear la despărțirea sa a exprimat comitetului deosebita sa bucurie despre succesul strălucit al balului. Dintre notabilități am vedut pe ministrul baron Conrad și Pino, intendentul baron Hoffman, fam. baron Tiller, conții Schönborn și Schlick, ambasadorul francez Fouche de Carreil, legatul persian Neriman-Khan dimpreună cu secretariul seu Awtaky-Bey, secretariul dela ambasada turcească Reșad Bey, ambasadorul român domnul Carp, deputatul Nicolau Dumba consilierul aulic Brachelli și alți. Lumea teatrală era reprezentată prin damele Hohenfels și Albrecht și dl Girardi. La promenada de deschidere dl president de onoare al comitetului, baronul Vasileco a condus pe contesa Traun, după dēnsul a urmat dl Nic. Dumba cu doamna de Lindheim s. a. Jocul l'a deschis presidentul comitetului Dr. Ciurcu cu domnișoara Maria Dumba. Programa jocurilor nu oferia decât trei dedicațiuni: Promenada: „Arii românesce F. Reise protectorului arhiduce Rainer — polca francaise: „Cher ami” de magistrul dela capela de curte Eduard Strauss, a căru capelă s'a îngrigat de musica de joc în urmă Walzer: *Suspinul Carpaților* de d. Scheletti dedicat patroneselor. Darul melor, un album foarte elegant cu coperiș de metal ornamentat în mod abundanț, infățișă în relief columna lui Traian — de asemenea și frumusele „*fasces*”, care era purtate ca cocarde ale comitetului, o reminiscență la vechii Romani, dela cari Românii își derivă originea — cu drept ori nu, despre aceasta n'are să decidă cronistul balului; acesta e numai interesant pentru dezvoltarea balurilor române, care din an în an face progrese. Sperăm și accentuăm încă odată, că la balul cel mai de aproape patria de bal a Românilor

va fi mai mare — e lucru hotărît că avem lipsă de un spațiu mai mare pentru evoluțiunile sufletului de joc al Românilor.”

* (Dșoara Agatha Bârsescu). despre care am fost anunțat în unul din nr.ii. trecuți că a debutat cu cel mai strălucit succes în Viena, — a jucat de curd în la Burgtheater, unde ș angajată, rolul Iuliei din clasa tragedie a lui Shakespeare „Romeo și Iulia”. Diarele din Viena precum și altele din Germania scriu cu multă recunoscință și admirațiune chiar despre debutul artistei române. Deosebit a produs mare efect în scena de pe balcon, în momentul când Iulia aude că Romeo e mort, precum și în visele despre groapă și putreșimă. „N. freue Presse” constatează ca dră Bârsescu a întrecut pe vastita artistă, care a jucat până acum rolul acesta.

* (Spre sciință celor ce se culvine a o sci). Diarii „Timpul” ne vine de tot neregulat. În anul acesta am primit Nr.ii. 3. 5. 6. 7. 15. 19. 23, și 32 ceialalți nu ne-au mai venit. Nu scim unde zace cauza a acestei irregularități. Am vrea să scim cauza ca să ne putem orienta.

* (Pendent la omorul din Sibiu). Un individ înrudit cu nenorocitele victime din familia ucisă, de naționalitate evreică, o persoană binecunoscută prin concesiunile sale permanente cu proprietarii de haine vechi, în loc de a și pune prav și cenuse pe cap, ca semu obicnuit la evrei de adevărată dorere în urma unui desastru atât de teribil, mergend la casa nenorocirei au început mai întâiu a examina cu rutină semitică valoarea obiectelor ce s'au aflat în casul de față. După aceea și-au aminte că în neasle de față lucru mai de capetenie pentru dēnsul e asigurarea eredității și de aceea de loc a și colindat pe la toți oamenii de specialitate pentru a și procura informațiuni esacte despre ordinea de succesiune ereditară în averea remasă. Casul e complicat și Jidanul îngrigiat nu de erbarea ucigașilor ci de profitul ce poate să-l aibă dintr'un asemenea cas.

* (Revistă). Aruncând o privire preste vechii noștri (renuveranți) vedem pe masa biroului nostru un numer returnat prin postă dela un abonat vechiu, care între altele se ocupă și cu fierberea de rachiu pentru însetații sei fi sufletesci. Nu scim: avem de lucru cu un alter martir ori cu un speculant iscusit căruia i pare bine că prin o ciudată întemplantare i s'a dat ocaziune să treacă costul abonamentului din rubrica erogatelor în rubrica venitelor.

* (Istoria tricolorului frances). Flamura francesă în timpurile regelui Carol I, a fost de culoare vânăș, ce după căderea dinastiei carolingiane s'a înlocuit cu drapelul St-Denis de culoarea carmin-roșie. Pe lângă aceasta a mai fost în drapelul roșulistic, câmp vânăș cu crini arii. Sub Carol al VII-lea s'a schimbat culoarea vânăș în culoarea albă. În anul 1789, înainte de demolarea Bastiliei, Camille Desmoulins a fost adus insigniua foaia verde în modă. Ear în timpul revoluțiunii s'a folosit colorile orașului Paris adecă roșu și vânăș. La aceasta apoi la propunerea lui Lafayette s'a mai adus culoarea vechii monarchii: culoarea albă, și așa s'a compus tricolorul frances.

* (De ale timpului). De doue luni de zile am avut timp frumos, încât ne-am fost uitat de earnă. Acuma de doue zile a început earășe a fi mai rece, și ieri ce-am mănecat cu coperișele caselor albe. Bine că n'a mănecat lupul earnă, căci mai bine acuma, ca mai târșiu.

* (O cășatorie în familia Garibaldi). Diarele din Turin spun că Sâmbetă s'a făcut la primăria de acolo prima strigare pentru apropiata cășatorie a ficei lui Garibaldi, Clelia, cu Victor Gradziani, profesor de literatura italiană la colegiul internațional din acel oraș. A doua și a treia strigare se vor face la 17 și 24 ale curente și după doue zile, adecă la 26, se va face cășatoria numai civil. Naș va fi ministrul de externe al Italiei, Dl Mancini. Cu ocaziunea acestui eveniment se va întruni în Turin toată familia Garibaldi, afară de Dl Ricciotti, care se află în Australia. Logile masonice din Italia vor trimite cu această ocaziune logodnicilor, printr'o deputațiune, un dar foarte însemnat.

Loterie

Mercuri în 27 Februarie 1884.

Brünn: 60 4 6 56 83

Bursa de Viena și Pesta.

Din 26 Februarie n. 1884.

	Viena	B-peșta
Renta de aur ung. de 6%	121.90	121.60
Renta de aur ung. de 4%	90.30	90.25
Galbin	5.71	5.70
Napoleon	9.60 1/2	9.59
Londou (popolița de trei luni)	121.50	121.0

Nr. 30.

[680] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea vacanței parohiei de clasa a III Craiva protopresbiteratul gr. or. al Albei-Iuliei cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sînt:

1. Casa parochială din nou clădită cu celariu sub ea, grădină de legumi, și pomi nobilitați.

2. Porțiune canonică 4 jugăre 776 °□ arătură, 5 jugăre 526 °□ fenașiu și 1282 °□ vinee.

3. Dela 60 familii una ferdela de cucuruz sau una ferie must: precum și câte una ziua de lucru clacă numită.

4. Venitele stolari regulate în sinodul parochial ținut în 22 Maiu 1883.

5. Toate acestea emolumente aduc la an venit curat preste 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa aceasta parochie, au de a-și așterne petițiunile instruite conform dispozițiilor „statutului organic” și a regulamentului congresual din 1879, la subscrisul oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat. În conțelegere cu comitetul parochial.

Alba-Iulia 27 Ianuarie 1884.

Ales. Tordoșan,
protopresbiter gr. orient

Licitațiune publică.

Se va ținea Mercuri **22 Februarie (5 Martie a. e.)** la 9 oare înainte de ameași în casa Nr. 24 strada Macelarilor spre vîndarea mai multor prețioase, precum: oroloage de aur, inele cu petri scumpe, și mai multe alte argintării, remase de repau satul Domn **D. Andronic** pe lângă solvirea prețului în bani gata.

Sibiin, 10/22 Februarie 1884.

Administrațiunea fundațiunei
Andronic. [676] 3-3

MORBURI SECRETE

le vindec pe basa experiențelor celor mai nouă științifice, chiar și în casurile cele mai desperate, fără de conturbare în ocupațiune. Deasemenea și urmările cele mai rele ale **pecatelor secrete din tinerețe (onania), destrucțiunea nervilor și impotența.** Discrețiune cât se poate de mare. Ne rogăm pentru raport detaiat despre morb. [645] 8

Dr. Bella,

membru la societăți științifice etc.

6, Place de la Nation 6. — PARIS.

Cărți bisericesci, literare și scolare.

Dela

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ ÎN SIBIIU

strada Măcelarilor Nr. 47

se poate procura:

Protretul fericitului arhiep. și metrop. **Andrei** bar. de **Șaguna** în mărime de 50 × 66 cm. Prețul 1 fl., cu trimiterea francată 1 fl. 10 cr.

Protretul Esc. Sale arhiep. și metrop. **Miron Romanul.** Prețul 1 fl. 20 cr., cu trimiterea francată 1 fl. 30 cr.

Protretul marelui mecenat **Emanoil Gojdu.** Prețul 1 fl., cu trimiterea francată 1 fl. 10 cr.

Condice scolare: Registrul, Matricula scolarilor, legat din 50 coale à 1 fl. 50 cr.; Catalog de clasă legat din 10 coale 35 cr., din 15 coale 45 cr., din 20 coale 55 cr.; **Chronica scolară,** Protocol de clasificatiune, legat din 50 coale à 1 fl. 50 cr. — **Consemnarea pruncilor obligați a frecuenta școala, Conspicte despre absenții, Conspicte sumarie despre absenții scolarilor** pentru protopresbiteri, coala à 2 cr.

Instrucțiunea pentru manuarea condicelor scolare 20 cr.

Litere mobile pentru mașina de ceterie, după ortografia fonetică, 145 bucăți. Prețul 2 fl. 50 cr.

[679] 1

Catalogul cărților gratis și franco.

Comandele se efectuează numai prelungă rambursă (*Nachnahme, Posta felvétel*), computând 40 cr. pentru pachetare.

O înlesnire mare la comanda mai mici sînt asigunațiunile postale, cu cari se poate trimite suma pentru cărți comandate, adaugându-se și porto postal.

Tipărituri pentru protopresbiteri și parochi.

Acte oficiale.

Caiete de scris.

Unicul, cel mai avantajos și mai bun mod de comandare!

Articuli și lucrurile înșirate se pot comanda dela firmele numite de primul rang mai avantajos și mai sigur numai și exclusiv dela redacțiunea

„NEMZETKÖZI HIRDETŐ“

(Budapesta VII. Károlykör 7).

Se garantează următoarele **avantajie:** 1. Articuli și lucruri numai de calitate cea mai bună se expediază dela firmele de primul rang celor ce fac comande, numai cu prețurile originale, după curant original. — 2. Comandatorul poate să-și acopere toate trebuințele printr-o singură cartă de corespondență și poate economisa separat speșele de expedițiune. — 3. Din prețul **fixat** pentru articuli și lucrurile marcate cu o stea **dăm rabat 10%**, și dela 10 fl. în sus expediam toate franco. — 4. Comandele și corespondențele respectivului le efectuăm gratuit. Spedițiunile le îngrigese Vajda Bela spedito de prima clasă.

Pentru fie-care comandă oferim garanție întreită: din partea firmei, a speditoșului și a redacțiunei „Nemz. H.”

I. Specialități de cură.

Spirt de vin acid Brázay, pentru 42 de boale diverse, de un efect ne mai pomenit, neapărat de lipsă în ori ce casă. Prețul 80 și 40 cr.

Cafea Ungaria. Dela Szalady Antal. Pentru dureri de stomach, dissenterie. Efect minunat de bun. Pentru sênătoși de neprețuit. Un chilo 1 fl. 20 cr.

Plastru universal pentru rane, Forty, vindecă ori ce rană la moment. După curant. Unsoare de rane universală de M. Weisz, prețul 30 și 50 cr.

Beri sanitare **Hoff János** 1 ploscă 60 cr. Zaharicale smăltuite 20 cr., esență de malt 70 cr. **Strausz B.** bere de piept, pilule recoroitoare și pastile de pe piept. După curant. **Pilule sanitare carpatine** contra tusei, scrofulelor și contra durerilor de piept din magazinul principal al lui Friedrich cu 21 cr.

Specialități de cură din magazinul principal a lui Török József: Pentru prășirea de barbă 2 fl. 60 cr. Vas bravais 3 fl. Recomandăm în deosebi:

Esență de ochi de Dr. Lebois, apă de cură pentru ochi franceză, de un efect mare și pentru întărirea ochilor sênătoși, indispensabilă pentru ori ce familie îngrigiată de organele vederii la membrii sei; neapărat de lipsă pe-tru ochi slabi, bolnavi și cășunători de durere și în genere pentru ori ce boală sau incomoditate de ochi, ca o medicină din cele mai escelente de soiul acesta de cură și recunoscută ca cea mai bună și recomandată din partea celor mai autorisați doctori de medicină. Afară de Török József se mai poate procura dela deponitarul principal: Müller L. strada Soroksár 4. Prețul unei sticle 90 cr.

Esență de pelin. Medicament premiat cu medalia de aur, bun pentru emoroides, lipsă de apetit etc. Amestecat cu vin dă pelinul cel mai escelent. Afară de Török J. se poate încă procura dela inventatorul Müller Iacob (Strada Rostély, casa proprie) prețul 50 cr. Plosca mare (de 1 1/2 litră) 3 fl. 50 cr.

Flanel pentru reumatism din fabrica lui Török Josef.

„Săpun din planta „Sultana“, soiul Nemencsek, pentru boale de piele, pete de ficat, pete pe față, mătreață și contra migrenei. Prețul 35 cr.

Preste acest preț toate specialitățile de medicamente după curant.

II. Parfumerii.

Puder-Blaha din parfumeria lui M. Müller. Tot acolo se află ori ce feliu de pudere și parfumerii. — „**Juno-crème**“ **Jaulus** din materie fără ingrediente minerale și nestrăcioase, contra petelor, pete de ficat, 1 fl. 50 cr. „**Juno-pasta**“ pentru albirea ca neaua a feții — 2 fl. — „**Juno-puder**“ 60 cr. Recomandate în modul cel mai favorabil de institutele chemice din Viena și Budapesta. Parfumerii indispensabile pentru toaletă.

Medicament nou unguresc pentru coloratul părului pentru redobândirea colorarei naturale. Specia Tokody prețul 2 fl. 50 cr.

Săpun parfumat Sultana. Indispensabil în ori ce budoar, de un efect recunoscut extraordinar. Prețul 3 bucăți 1 fl. Soiul Nemencsek.

Medicament pentru crescerea părului. Secretul familiei a lui R. Hausner. Prețul 1 fl. 40 cr.

Preste acest preț ori ce parfum după curant.

III. Articuli de economia casei.

Fabricatele „Első m. fekete börkenöcs ggyár“ („Prima fabrică ung. de pomăși negre.) Pomade neagră pentru pei 1 fl. 20 cr., galbină 1 fl. 50 cr. Lac duplu venețian 60 cr. de Nemencsek, speditoșul de curte a archid. Iosif. Speditoș militar, polițian etc.

Cleiu universal rece de Singer. Pentru cleirea buților, sticlelor, pipelor, bucăților de lemne și a peilor. 20 cr.

Poleitură de lac Mosánsky. Pentru curățirea metalelor — soiul Nemencsek 10 cr. Prav contra insectelor — Polsch — 1 fl. Prav pentru stêrpirea cloșanilor de Reiss 1 fl.

Articuli de modă, vestminte.

Articuli de modă pentru bărbați și schimburi de Ludovic Karikás. Vestminte albe sanitarie și îmbrăcăminte de Dr. August Jäger din magazinul principal din Budapesta. Pălării din magazinul principal al lui Nyerges.

Articuli de modă pentru femei dela speditoșii de curte Monasterlii și Kuzmik. Vestminte femeesci dela Friederich, din croitoria principală a fostilor Alter și Kiss.

Papuci din fabrica lui Lőrincz István, pentru dame și copii.

Preste acest preț curantul normal.

Felurimi.

Se recomandă produsele de spirt, drojde de bere, liqueur, rum și esența de oțet, din fabrica societății Gschwindt. Fabrică și baiă: Józsefváros, Üllői ut. Magazinul principal: Károly körut 17, în casa br. Oreczy.

Mobiliu de casă, dela prima societate industrială de mobile. Seaua **excellentiar,** pentru 16 scopuri de C. Schöberl. Căși de bani, de Fr. Wiese, speditoș de curte. **Mobile de fer,** de H. Stitz. Vestminte de pat, dela speditoșul de curte T. Hüttl.

Sticlării din fabrica lui Stölzle și fii, din fabrica lui B. Kocsik. **Requisite pentru căi** de L. Szigeti. **Requisite din gimnastică,** unelte, petri de moară, requisite de cînă, de Geitner și Rausch.

Biliard și mese de joc de J. Gyöngyössy. „Ariston“ instrument musical ce cântă de sine, 25 fl., din magazinul principal. „Orchestra“ orchestra admirabilă, cântă de sine, dela 1000 fl. în sus, din fabrica principală. **Clavire** din fabrica lui Lédeczy.

Pusci de vînat, pistoale etc. la speditoșul de curte Kirner. **Requisite de vînat** și pentru călătoria, dela T. Kertész

Mașini economice, de N. Fehér. **Mașini de cusut** de Neidlinger. Instrumente necesarii la măiestrii de Geitner și Rausch.

Cele mai eminente vinuri spumegătoare din Franța, dela L. Müller, reprezentantele firmei Jaques Louis Frères în Budapesta Grand vin dela courone 3 fl. 80 cr. Carte blanche 1-ère chois 3 fl. 50 cr.

Essenții pentru gătitul liqueur-elor de ori ce soi, din fabrica lui A. Watterich.

Portrete succese frumoase, din laboratoriu lui J. Neumann, Zugrăviă de cărbune 3 fl., de cretă 6 fl., de oleu (mărimea întreagă) dela 8 fl. în sus. Icoanele se remit nevătămăte. Stindarde cu portrete pentru alegeri, din laboratoriu lui J. Neumann.

Lucruri de gravură, sigile, stampilii, marea de sigil, monograme, cu prețul cel mai efin.

Din farmacia lui Fácányi se capetă următoarele specii de cură: 1. **Muștarul dulce** de Fácányi. Cu efect extraordinar și eminent sigur contra catarului de gât, intestine și stomach etc., în casuri de lipsă de apetit, recunoscut de mai mulți cu recomandațiunile numeroase, veritabile și sincere. Prețul: 1 fl. sau 50 cr. — 2. **Săpun Fhenil,** cel mai bun săpun de cură 1 fl. — 3. **Spirt de vin serat** în compozițiunea cea mai veritabilă unicul cu efect sigur, 80 și 40 cr. — 4. **Papir** contra reumei, vindecă momentan ori ce durere de dinți, cap și reumă.

Cu un cuvînt, ori ce obiect și articlu, se gătesce și tramite conform tarife tipărite.

Primul loc de central de speditoș a tuturor produselor, articilor și fabricatorilor de esport din Ungaria (vin de Tocai, Ménes, din ținutul Balaton, prin L. Vossy, bere de Kőbánya, dela Dittrich și Gottschling, pipe de Semnitz dela F. Heller, fer unguresc, otel etc. dela P. C. Vadhus, lampe, papir, săpun, paprica (ardeiu) de Seghedin etc.), procurîndule toate dela isoarele cele mai directe, cu prețuri fiesate și cu prețul stabilit în tarifa respectivelor firme. E de ajuns a adresa o cartă de corespondința la redacțiunea:

„Nemzetközi Hirdető“.

(Budapesta VII. Károly körut 7.)

Efectuire promptă, onorabilă și grabnică.

[671] 2-7